

Evidensbaserad praktik i fokus

En omfattande satsning på kunskapsutveckling inom socialtjänsten pågår just nu runtom i Sverige. Målet är större nytta och ett förbättrat liv för enskilda individer som är i behov av socialtjänst.

Med hjälp av evidensbaserad praktik ska det dagliga arbetet i större utsträckning än tidigare integreras med resultat från forskning.

Till att börja med gäller satsningen de äldre, över 65 år, men längre fram ska den omfatta alla behovsgrupper inom socialtjänsten.

FoU Sjuhärad Vårld och Sjuhärad kommunalförbund samverkar nu för att både föra ut kunskap till verksamheterna och vara till stöd för dem i genomförandet.

Sidan 4-5

FOTO: MARIE ELM

Eva Höglund (fr v) och Maria Hallberg presenterade ett av projekten: Social dokumentation.

FoUS presenterade två projekt på Kvalitetsmässan

Två projekt på FoU Sjuhärad Vårld fick möjlighet att presentera sig under årets upplaga av Kvalitetsmässan i Göteborg: Social dokumentation och Lär ut-projektet. Båda projekten var nominerade till det så kallade Götapriset.

Sidan 7

Ny workshopserie: Skriva ansökan om forskningsmedel

20-30 personer finns det plats för när FoU Sjuhärad Vårld ger en ny kurs i att skriva ansökningar. Den här gången gäller det ansökan om medel till forskningsprojekt. Sista anmälningsdag 8 februari.

Sidan 3

Hallå där...

... Morgan Myrling, specialist-sjuksköterska på Södra Älvsborgs sjukhus i Borås, andningsresursteamet. Tillsammans med Berit Lindahl på Högsolan i Borås har du fått ekonomiskt bidrag, bland annat från FoU Sjuhärad Vårld, för att ta fram boken "Andas hemma" – vad är det för en bok?

Sidan 8

FOTO: FREDRIK JANSSON

Gunilla Matheny intervjuar Lilian Lundberg om projekt BASIS rekreationsresor för anhöriga.

Mötesdag för anhöriga i Borås

Efter tre år i Göteborg anordnades den regionala mötesdagen för anhörigfrågor det här året i Borås.

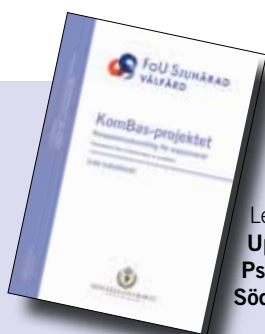
Den 3 november arrangerade NkA, Nationellt kompetenscentrum Anhöriga, tillsammans med FoU Sjuhärad Vårld, en heldag

på Pulsen Konferens som samlade omkring 250 personer. Och enligt de anhörigas egna önskemål erbjöds de den här gången flera workshoppar som gav utrymme för diskussioner.

Sidan 3

PUBLIKATIONER

Lebedinski, Lolo (2011). KomBas-projektet: Kompetensutveckling för baspersonal – slutrapport från utvärderingen av projektet

Lebedinski, Lolo (2011). Uppföljning av de lokala Psykiatriråden i Sjuhärad/Södra Älvsborg 2011

För beställning av rapporter:

Gå in på webben: www.fous.se/Publicerat/Rapporter

LEDNINGSGRUPPEN HAR ORDET:

Dags att investera i psykisk hälsa

Visst ni att det var Världsdagen för mental hälsa den 10 oktober? Det är det varje år den dagen sedan 1992, då World Federation for Mental Health, en världsomspännande organisation med medlemmar i mer än 150 länder, tog initiativet till den årligen återkommande dagen med fokus på psykisk hälsa. Dagen är inte lika förankrad i media och det allmänna medvetandet som till exempel internationella kvinnodagen, men nästa år, när det är 20-årsjubileum, då hoppas jag att varenda tidning och tv-kanal uppmärksammar dagen ordentligt.

Den 10 oktober i år var jag i Stockholm på ett seminarium anordnat av Nationell Samling för Psykisk Hälsa, NSPH, som är ett nätverk för organisationer, som representerar människor med psykisk ohälsa och sjukdom, neuropsykiatriska funktionshinder, beroendeproblematik och suicidalitet samt deras anhöriga. Seminariet arrangerades i samarbete med Handisam, Hjälpmedelsinstitutet, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska Psykiatriska Föreningen, så vi var ganska många som var där.

I år var temat Investera i mental hälsa. En av föredragshållarna hade på uppdrag av Hjälpmedelsinstitutet gjort en samhällsekonomisk utvärdering över kostnader och vinster med att förse psykiskt funk-

tionshindrade med hjälpmedel. Det han kommit fram till i sin undersökning var inte så muntert, tyckte jag, eller vad säger ni om det här: det är bara 10 procent av hela gruppen psykiskt funktionshindrade som har tillgång till de hjälpmedel som de behöver, trots att samhället som helhet får fem kronor tillbaka för varje krona man satsar på hjälpmedel inom fem år, i form av bland annat minskade vårdkostnader och ökade skatteintäkter. Vad den här dåliga tillgången beror på och hur man kan förbättra den är temat för ett av vårens FoU-caféer på FoU Sjuhärad Valfärd.

Att ordna så att enskilda personer eller hela grupper får ett gott liv – vare sig det handlar om psykiskt funktionshindrade, multisjuka äldre, familjer i utsatta situationer eller vilken som helst av våra behovsgrupper – handlar ofta om samverkan både inom och mellan organisationer. Samverkan, som när den fungerar kan vara så förunderligt rolig och enkel. Men när den inte fungerar, då är det bara motigt och svårt och det som man skulle samverka kring kör fast i något som tycks vara kompakt lera.

NSPH, nätverket av patient-, brukar- och anhörigorganisationer inom det psykiatriska området, är ett lyckat exempel på samverkan som fungerar. Men vems är felet när samverkan inte fungerar och vem skall få berömmet när det går bra och ger resultat? Samverkan

är temat för ytterligare ett FoU-café under våren. Då kommer en teoretiker som forskar i samverkan och en praktiker med långvarig erfarenhet av praktisk samverkan mellan olika organisationer att dela med sig av sina erfarenheter.

En av orsakerna till att människor med psykiska funktionshinder inte har tillgång till de hjälpmedel som de har rätt till och behöver beror på att det finns mycket okunskap och fördomar i samhället. Regeringen har avsatt pengar för att råda bot på det förhållandet. Projektet (H)järnkoll startade 2009 och pågår till 2014. Syftet är att öka kunskapen om och förändra attityder till personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning. Testa dina egna kunskaper och eventuella fördomar och skaffa dig järnkoll på vad som är fakta eller inte genom att gå in på projektets webbplats: www.hjarnkoll.se

2011 går mot sitt slut och jag vill avsluta med att önska er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Varmt välkomna till ett nytt, spännande verksamhetsår 2012. ✨

Lolo Lebedinski
Samordnare

Hedersomnämmande till Lär ut-projektet

Lär ut-projektet fick hedersomnämmande på Apoteksdagen i Stockholm i oktober, för sitt arbete med att öka kunskapen om läkemedelshantering för äldre.

Projektet bygger på samverkan mellan FoU Sjuhärad Valfärd, Borås Stad, Primärvården och Läkemedelskommittén.

– Jag är glad och stolt över att Lär ut-projektet har fått Guldpillrets hedersomnämmande, säger projektledaren Marie Elm.

– Det lyfter verkligen fram att samverkan mellan kommun, primärvård och FoU-enhet är en betydelsefull faktor för att lyckas med implementering med bred förankring i verksamheterna. ✨

Läs mer om hedersomnämmandet:
www.fous.se – Till alla nyheter

Tobias Karlsson primärvården och Marie Elm, Ann-Marie Lidberg och Ann-Kristin Qvarnström från Borås Stad på plats i Stockholm för att ta emot hedersomnämmandet.

FOTO: FREDRIK JANSSON

Gunilla Matheny (längst till höger) diskuterade Aktuellt från regionen med (från vänster) Anne Ragnarsson, Agneta Lundqvist, Annika Sjöqvist, Anna Rångemyr och Katarina Hedberg.

Anhörigas situation i blickfånget

– Utan anhöriga klarar sig inte Borås Stad! Med de orden inledde Annika Olausson, områdeschef för kommungemensam äldreomsorg, Mötesdag om anhörigfrågor i Borås den 3 november.

Dagen lockade omkring 250 personer och bjöd bland annat på workshoppar som gav möjlighet till diskussioner – något som efterfrågats av många anhöriga.

Nationellt kompetenscentrum Anhöriga, NkA, står bakom mötesdagarna, som i år arrangerades i Umeå, Malmö, Borås och Stockholm. I styrgruppen för NkA finns även FoU Sjuhärad Valfärd representerat genom samordnare Eva Höglund.

– I planeringen inför årets mötesdagar har vi gått igenom utvärderingar från tidigare

tillfällen och vi såg att deltagarna bland annat ville vara mer aktiva och diskutera anhörigfrågor. Därför ordnade vi tre workshoppar på årets anhörigdagar, berättar hon.

Dessa handlade om anhöriga till äldre med annan etnicitet än svensk, stödet till anhöriga i olika livssituationer samt de viktigaste forsknings- och utvecklingsfrågorna för anhöriga.

Seminarier och paneldiskussion

Mötesdagen bjöd också på en rad seminarier omkring aktuella frågor inom anhörigområdet.

Projektledare Carina Mannefred från FoU Sjuhärad Valfärd föreläste tillsammans med Dennis Tomazic, anhörigkonsultent i Skara. Ämnet var projektet Utvärdering av olika

anhörigsstödsmodeller, som utförs i åtta olika kommuner i Sverige, tillsammans med åtta tillhörande FoU-enheter. Projektet samordnas av NkA.

Dagen avslutades med en uppskattad paneldiskussion, då Gunilla Matheny, sakkunnig inom anhörigstöd och vårdinna för mötesdagen, diskuterade Aktuellt från regionen med personal från FoU-enheter och företrädare för anhörigföreningar. ☺

Läs mer och se bilder på NkA:s webb:
[www.anhoriga.se/sv/Nyhetslista/
Motesdag-om-anhorigfragor-i-Boras/](http://www.anhoriga.se/sv/Nyhetslista/Motesdag-om-anhorigfragor-i-Boras/)

Filmade inslag: [www.anhoriga.se/sv/
Lanksida-till-startsida/
Inspelade-forelasningar/](http://www.anhoriga.se/sv/Lanksida-till-startsida/Inspelade-forelasningar/)

Kurs i att skriva ansökan om forskningsmedel i vår

Till våren ger FoU Sjuhärad Valfärd återigen utbildning i att skriva ansökningar, den här gången gäller det forskningsmedel.

Kursen ges som en kostnadsfri workshopserie och är öppen för både den som redan forskar och för den som är nyfiken på forskning och vill lära sig mer.

– Det här är ett bra tillfälle att väldigt konkret och praktiskt få öva på sådant man faktiskt gör inom forskningen, för i princip blir det man

Göran Jutengren

skriver i kursen början på en forskningsrapport, berättar Göran Jutengren, vetenskaplig ledare på FoU Sjuhärad Valfärd och kursansvarig tillsammans med kollegan Kerstin Frändin.

Under hösten har FoUS genomfört en workshopserie med fokus på att skriva ansökningar om utvecklingsmedel, medan vårens serie snarare gäller forskningsmedel.

Omkring 20–30 personer kan tas emot i den här omgången som omfattar fyra tillfällen i februari, mars och april. Första träffen sker den 22 februari och sista anmälningssdag är 8 februari.

Workshopserien står öppen för medarbetare i Västra Götalandsregionen, kommunerna i Sjuhärad och Vargårda samt för personal vid Högsolan i Borås.

För att kunna delta i kursen krävs lägst kandidatexamen.

Ur innehållet: översikt av studiedesigner, genomgång hur man skriver en bakgrund, individuell granskningssuppgift, hemuppgift om problemformulering, litteratursökning med bibliotekarie, projektplan samt seminarium omkring denna. ☺

Läs mer på FoUS webb
www.fous.se – Kalendarium/2012-02-22

Nationell satsning på mer

Evidensbaserad socialtjänst – till nytta för individen

En omfattande satsning på kunskapsutveckling inom socialtjänsten pågår just nu runtom i Sverige. Målet är större nytta och ett förbättrat liv för enskilda individer som är i behov av socialtjänst. Till att börja med gäller satsningen de äldre, över 65 år, men ska senare omfatta alla behovsgrupper.

SKL, Sveriges Kommuner och Lands-ting, har fått i uppdrag av regeringen att samordna och leda utvecklingen mot en mer evidensbaserad socialtjänst. Konkret handlar det om att förstärka både kunskap och informationsteknik och att arbetet ska utgå likvärdigt från tre kunskapskällor; forskning, professionellas erfarenheter och den enskilda individens egna tankar, krav och behov.

Charlotte Bliesener

– Satsningen handlar också om att man ska börja arbeta systematiskt och förebyggande, på ett enkelt och naturligt sätt, så att det evidensbaserade tankesättet blir en del av vardagens arbete, berättar Charlotte Bliesener på Sjuhärad's kommunalförbund.

– Det innebär dock inte att vi ska skapa någonting helt nytt, utan snarare att se saken på ett annorlunda sätt, med kunskapens ögon, fortsätter hon.

Satsningen ska ut

I maj i år anställdes Charlotte Bliesener som plattform- och utvecklingsledare på Sjuhärad's kommunalförbund. På flera andra kommunalförbund i landet har man valt att lägga uppgifterna på två personer, men i Sjuhärad är det alltså Charlotte som har det yttersta ansvaret för att se till att innehåll och mål för en mer evidensbaserad socialtjänst förs ut till verksamheterna i kommuner.

ILLUSTRATION: IDA BROGREN

Som plattformsledare ska hon ge stöd till verksamheternas evidensbaserade arbete, till exempel med föreläsningar och utbildning.

– Det handlar mycket om att påvisa vinsterna med att arbeta evidensbaserat, så att det uppstår en efterfrågan ute i verksamheterna.

– Och i rollen som utvecklingsledare för äldreomsorgen ska jag införa de nationella kvalitetsregistren. Dels är det Palliativregistret, som handlar om att utvärdera och förbättra den vård som ges i slutet av en människas liv.

– Dels är det Senior alert, som innebär att vård- och omsorgsarbetet ska vara systematiskt och förebyggande, för att till

exempel förhindra att patienterna drabbas av trycksår, fall och undernäring, berättar Charlotte Bliesener.

Sjuhärad's kommunalförbund samverkar med flera aktörer, framför allt Högskolan i Borås och FoU Sjuhärad Valfärd.

– Syftet med samarbetet är att utbyta kunskaper och erfarenheter och därmed dra nytta av varandras kompetenser inom området. För att få till ett framgångsrikt arbete krävs samarbete och kommunikation, säger Charlotte Bliesener. ✨

Läs mer på kommunalförbundets webb:
[www.sjuharad.se/
kunskapsbaserad-socialtjanst.html](http://www.sjuharad.se/kunskapsbaserad-socialtjanst.html)

... evidens i socialtjänsten

FoUS stödjer utvecklingen av evidensbaserad praktik

FoU Sjuhärad Valfärd arbetar brett för att stödja utvecklingen av evidensbaserad praktik, EBP, inom det arbete som utförs inom vård och omsorg, rehabilitering och socialt arbete.

EBP, evidensbaserad praktik, innebär att det praktiska arbetet och handlandet i större utsträckning än tidigare ska integreras med resultat från forskning.

EBP kallas ibland även för "kunskapsbaserad praktik" och "evidensinformerad praktik", som har ungefär samma innebörd. Det är ett samlingsbegrepp för ett arbetssätt som kan användas inom många områden av vård och omsorg.

Forskning, behov, erfarenhet

Kärnan i evidensbaserad praktik är att handlandet, det vill säga beslut och insatser, baseras på

- bästa möjliga forskningskunskap/vetenskapliga kunskap
- brukarens önskemål och behov – patienten, klienten, den anhörige eller motsvarande
- de yrkesverksammars/professionellas kunskaper och erfarenheter – de som arbetar inom vård och omsorg

I det praktiska handlandet ska kunskaper

från dessa tre källor (forskning/vetenskap, brukare, yrkesverksamma) vägas samman för bästa möjliga hjälp för den enskilde patienten, klienten eller motsvarande. Hjälpen kan bland annat handla om stöd, vård, behandling och rehabilitering.

Olika utformning

Begreppet evidensbaserad praktik får lite olika innebörd i olika sammanhang. Till exempel har legitimerad personal inom hälso- och sjukvård ett självständigt ansvar att arbeta "enligt vetenskap och beprövad erfarenhet" med vissa uppgifter, men motsvarande bestämmelser finns inte inom socialtjänsten. Sådana skillnader medför att evidensbaserad praktik måste ha olika utformning, till vissa delar.

FoUS arbetar på en rad olika sätt för att stödja utvecklingen av EBP: genom FoU-projekt i samarbete med och/eller på uppdrag av verksamheter, genom kompetensutvecklingsinsatser som FoU-caféer, seminarier och utbildningar samt genom stöd av olika slag, till exempel handledning och konsultationer.

Läs mer på FoUS webb:

www.fous.se – Forskning & utveckling/
Evidensbaserad praktik samt Kalendarium
och Publicerat

FAKTA//Charlotte Bliesener

Familj: Sambon Martin

Bor: I hus i Bredared

Utbildning: Magisterutbildning inom personal och organisation, kurser i ledarskap samt handikappvetenskap och utbildning i Six Sigma, om att driva processer.

Bakgrund: Började i Borås Stad 2006, har varit löneassistent, chef för personliga assistenter, grupp-

bostäder och anhörigvårdare, har drivit två förbättringsprojekt.

Intressen: Resa, upptäcka nya saker, umgås med nära och kära, dansa afrodans och spela bilbingo.

Aktuell: Plattformsledare och utvecklingsledare för projektet Evidensbaserad socialtjänst på Sjuhärads kommunalförbund sedan 16 maj 2011.

Eva Höglund och Maria Hallberg föreläste om projektet Social dokumentation på Kvalitetsmässan i Göteborg i november.

Lär ut-projektet och Social dokumentation på Kvalitetsmässan

Två projekt på FoU Sjuhärad Valfärd fick möjlighet att presentera sig under årets upplaga av Kvalitetsmässan i Göteborg: Social dokumentation och Lär ut-projektet.

Båda projekten var nominerade till det så kallade Götapriset, som delas ut till projekt som ökat kvaliteten och effektiviteten i kommun, stat, landsting eller region. Priset gick i år till IDA-projektet från Västerås, som handlar om skolutveckling, men övriga nominerade går ändå inte lottlösa från mässan, eftersom nomineringen i sig innebär en möjlighet att presentera sitt projekt för en stor publik.

FoU Sjuhärad Valfärds båda projekt fick 45 minuter vardera att berätta om sina verksamheter.

– Det var intressant att vara med på mässan, säger Eva Höglund, samordnare och projektledare för Social dokumentation.

– Deltagarna kommer från både privat och offentlig äldreomsorg och det blev en hel del diskussioner med dem.

Imponerade deltagare

Marie Elm, projektledare för projektet Lär ut-bättre läkemedelshantering för äldre, tyckte det var intressant att möta engagemanget från publiken.

– Det var främst vårdpersonal, omvårdnadspersonal och sjuksköterskor från både kommun och sjukhus. De blev imponerade av vår Lär ut-pärm och några ville till och med köpa den direkt, berättar Marie Elm.

Någon försäljning kunde hon inte bistå

FAKTA//Kvalitetsmässan

Kvalitetsmässan är Europas största konferens och fackmessa om verksamhets- och samhällsutveckling. Mässan har funnits sedan 1989 och har cirka 200 utställare, 4 000 deltagare och 10 000 besökare. Arrangörer är Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), och SIQ, Institutet för Kvalitetsutveckling. 🌟

med, men hon ska kontakta verksamheterna i efterhand och lämna två exemplar som bidrag till deras arbetsplatser.

– Kanske kan de få idéer på hur materialet kan användas i deras egna verksamheter, för att förbättra äldres läkemedelsanvändning, säger Marie Elm. 🌟

Projektledare Marie Elm berättade om Lär ut-projektet för sina åhörare, som främst var vårdpersonal. Flera ville köpa den uppskattade Lär ut-pärmen.

NY PERSONAL

Lolo Lebedinski är ny samordnare på 50 % på FoU Sjuhärad Valfärd sedan 1 september 2011.

Hennes ansvarsområde är behovsgrupperna missbruk och beroende, psykiska funktionshinder och socioekonomiskt utsatta grupper.

Lolo Lebedinski har gjort flera utvärderingar åt FoU Sjuhärad Valfärd och tidigare ÄldreVäst Sjuhärad. Under perioden 2006–2008 gällde det SamKom-projektet och projektet Integrerad psykiatri–Dubbelldiagnoser.

Våren 2009 var Lolo Lebedinski tillbaka på FoUS för nya uppdrag inom psykiatriområdet. Hon gjorde då en uppföljning av de lokala psykiatriråden som bildades under SamKom-projektet, som syftade till att stötta de lokala råden i deras arbete och bidra till verksamhetsutveckling.

Hon har också följt och utvärderat samverkansprojektet KomBas (se artikel bredvid) som är en direkt fortsättning på SamKom-projektets utbildningsdel.

Lolo Lebedinski är anställd på Högskolan i Borås som adjunkt i sociologi med inriktning mot arbetsvetenskap, hon har också en fil.mag med inriktning mot utvärdering.

Tidigare har hon haft en del av sin tjänst på Centrum för arbetsvetenskap och har haft uppdrag som jämställdhets- och mångfaldssamordnare på högskoleövergripande nivå. Hon har också suttit med i högskolans kvalitetsråd och har under en period haft ett samordnarpuppdrag för dåvarande CORPS, Centrum för organisation, risk, profession och säkerhet.

Arbetsorganisation i kombination med lärande, ledarskap och hälsa är Lolos kunskaps- och intresseområde. 🌟

Två projekt om funktionshindre avslutade

Projekten KomBas – kompetensutveckling för baspersonal och Lokala psykiatriråd har båda avslutats under senare delen av 2011. Projekten handlar om behovsgruppen funktionshindre och har leddes av Lolo Lebedinski.

Uppföljning stödjer lokala psykiatriråd

Under åren 2006–2008 bildades lokala psykiatriråd i Södra Älvsborg, för att skapa en gemensam syn och ökad samverkan kring personer med psykiska funktionshinder. Under 2011 har Lolo Lebedinski gjort en uppföljning av råden, på initiativ från FoU Sjuhärad Valfärd styrgrupp.

– Syftet har varit att stötta de lokala psykiatriråden i deras arbete samt att försöka bidra till verksamhetsutveckling.

En uppföljning 2008 visade att det pågick mycket arbete i råden, men att det rådde osäkerhet om hur uppdraget skulle fungera. Till viss del visar den aktuella uppföljningen samma resultat, bland annat framgår att psykiatriråden fortfarande brottas med frågorna Vad, Hur och Varför, menar Lolo Lebedinski.

– Viss osäkerhet råder också omkring vilka organisationer som bör finnas med i råden. Två typer av organisationer saknas enligt undersökningen; offentliga aktörer, till exempel Arbetsförmedlingen och brukar-

organisationer. Brukares deltagande i de lokala psykiatriråden är överlag mycket låg.

Övriga slutsatser som presenteras i rapporten Uppföljning av de lokala Psykiatriråden i Sjuhärad/Södra Älvsborg 2011 är:

- I flera råd saknas fortfarande strukturer för hur arbetet i psykiatriråden ska bedrivas. Verksamhetsplaner och målbeskrivningar för arbetet saknas.
- Formaliseringsgraden är fortfarande låg, till exempel saknas samverkansavtal mellan de samverkande organisationerna.
- Psykiatriråden är inte särskilt kända utanför den egna kretsen – ledamöterna pratar sällan om sitt arbete i psykiatriråden med arbetskamrater och kollegor och därmed får de inte heller några frågor från utomstående om vilket arbete som pågår. ✨

Läs mer och beställ rapporterna på FoUS webb:
www.fous.se – Publicerat/Rapporter

1 244 personer utbildade i KomBas

KomBas har varit ett samverkansprojekt mellan specialpsykiatrin, primärvården och tio kommuner i södra Älvsborg och projektets mål var gemensam utbildning för baspersonal inom psykiatrin.

Satsningen på långsiktig kompetensutveckling startade redan 2005 i projektet SamKom.

– KomBas-projektet har resulterat i att 1 244 personer har fått kompetensutveckling av längre eller kortare slag, berättar Lolo Lebedinski.

Elva olika utbildningsinsatser för baspersonal ingick i projektet och utbildningarnas längd har varierat från heldagar till högskolekurser om 22 högskolepoäng.

– Ytterligare ett resultat från projektet är att kompetensutvecklingen blir gemensam egendom, vilket leder till att brukarna bemöts, behandlas och omhändertas på ett liknande sätt, som är evidensbaserat, oavsett var i vårdkedjan de befinner sig.

Kompetensutvecklingen leder också till att de anställda får gemensamma verktyg, en gemensam tillhörighet och tydliga yrkesidentiteter, menar Lolo Lebedinski. ✨

TryggVE trygghetspaket utvärderas i nytt projekt

Från september 2011 till juni 2012 pågår utvärdering av projektet TryggVE Trygghetspaket. Projektet ingår i den nationella satsningen "Teknik för äldre" som ska stödja utvecklingen av ny teknik, bra produkter och boende för äldre och anhöriga.

Det är Hjälpmedelsinstitutet (HI) som har regeringens uppdrag i satsningen Teknik för äldre. Idag finns mycket modern teknik som kan underlätta vardagen för äldre personer, men det är svårt att nå ut med den till dem som är runt 80 år.

Borås stad erbjuder därför patienter i en stadsdel olika tekniska produkter, både låg- och högteknologiska, och kartlägger behovet av dessa. De patienter som deltar i projektet är multisjuka och multiviktande, dvs. som har flera olika sjukdomar

och hälsoproblem samtidigt. De har ofta en skör livssituation som kan förändras mycket snabbt och har behov av återkommande omprövning av vilka insatser de har behov av när det gäller vård, omsorg och rehabilitering.

Borås stad bekostar de tekniska lösningarna och personal som arbetar i projektet. Utvärdering av projektet utförs av FoU Sjuhärad Valfärd genom Eva Österlund Hjort.

Syftet med utvärderingen är att undersöka om tekniska lösningar i hemmet är till stöd för den äldre och om de ökar tryggheten och möjligheten att vara självständig – trots hög ålder och funktionsnedsättning. ✨

Läs mer på FoUS webb:
www.fous.se – Forskning & utveckling/
FoU-projekt/Äldre/TryggVE

NY PERSONAL

Eva Österlund Hjort är socio-

nom och arbetar 25 procent på FoU Sjuhärad Valfärd sedan 1 augusti 2011, för att utvärdera

projekte TryggVE trygghetspaket. Projektet ingår i den nationella satsningen "Teknik för äldre" som handlar om att stödja utvecklingen av ny teknik, bra produkter och boende för äldre och anhöriga. (Läs mer om projektet till vänster.)

Eva Hjort arbetar 75 % som enhetschef vid Borås stad, för kvälls- och nattsjuksköterskor, bemanningsservice, Demensteamet och Sparrehus dagcenter. ✨

Hallå där...

Morgan Myrling visar upp boken och cd-skivan *Andas hemma*, som vänder sig till hmv-användare, dvs. personer som använder mekanisk ventilation i hemmet och deras assistenter, vårdare och närstående.

FOTO: BO HAGLUND

... Morgan Myrling, specialistsjuk-sköterska på Södra Älvsborgs sjukhus i Borås, andningsresursteamet. Tillsammans med Berit Lindahl på Högskolan i Borås har du fått ekonomiskt bidrag, bland annat från FoU Sjuhärad Valfärd, för att ta fram boken *Andas hemma*, vad är det för en bok?

– Det är en skrift som hjälper personer med funktionshindret underventilering att bo hemma. Vi kallar dem för hmv-användare, där hmv står för hem-mekanisk-ventilation. Jag använder inte så gärna patientbegreppet, eftersom det handlar om det dagliga livet och inte sjukhusvård.

– Utmaningen för hmv-användare är att leva ett så vanligt liv som möjligt, där tekniken blir mindre påträngande och helst osynlig. Liksom alla handgrepp som krävs för att hantera hjälpmedlet. Vi går verkligen i närkamp med de olika frågeställningar man kan möta hemma i vardagen och ger tips för det. Och boken berör även dem som har mask – det finns ju personer som använder mask 24 timmar per dygn.

Vilka vänder boken sig till?

– Först och främst till hmv-användare, deras assistenter, vårdare eller familj. Det

är ju kärnan. Men det finns ju även olika stödfunktioner runtomkring, så den vänder sig kort sagt till alla som kommer i kontakt med de här personerna.

Den är också utbildningsmaterial?

– Vi vill ju sprida den brett, till alla som tycker att de har användning för den. De här pengarna räckte till 84 böcker och 200 cd-skivor. Nu håller vi på och söker pengar för att kunna trycka en upplaga mellan 500 och 1 000.

– Jag och Berit Lindahl, som är vårdforskare och har skrivit den inledande texten i boken och bidragit med två vetenskapliga studier, har sagt att vi ska försöka revidera innehållet om ungefär tre-fyra år, för det ändrar sig hela tiden.

– Det som står i boken, det täcker vad vi kan idag. Och så långt det har gått har vi försökt grunda det på den forskning som finns. Men vi kan direkt konstatera att det finns behov av mycket mer forskning om hemventilatorikunskap. ❁

Länk till boken på nätet:

<http://np.netpublicator.com/netpublication/n33405057>

Öppen föreläsning om utvärdering inom omsorg

Kari Jess, universitetslektor i socialt arbete vid Uppsala universitet, föreläser om Utvärdering inom Omsorg – inriktning ekonomisk utvärdering den 15 december.

Detta är den femte och sista föreläsningen i serien Utvärdering inom vård, skola, omsorg och kultur som arrangerats av FoU Sjuhärad Valfärd, Högskolan i Borås och Institutionen för vårdvetenskap under hösten 2011.

Föreläsningarna i serien är kostnadsfria och öppna för alla intresserade. ❁

Mer information i kalendarier nedan.

KALENDARIUM

15 december

Öppen föreläsning om utvärdering inom vård, skola, omsorg och kultur. Föreläsare Kari Jess, lektor, Uppsala universitet. Kl. 14.30-16.30, sal E604 Arr: FoU Sjuhärad Valfärd och Institutionen för vårdvetenskap

22 februari 2012

Workshopserie, tillfälle 1: Att skriva ansökan om medel till forskningsprojekt. Anmälan senast 8 februari.

28 februari 2012

Temadag: Rehabilitering efter stroke Föreläsare Ralf Nagel, m.fl. Kl. 9.00-16.00, SÅS Arr: FoU Sjuhärad Valfärd

7 mars 2012

Workshopserie, tillfälle 2: Att skriva ansökan om medel till forskningsprojekt. Anmälan senast 8 februari.

Mer information finns på webbplatsen www.fous.se via Kalendarium.

REDAKTIONSROUTEN

Text och foto där inget annat anges:
Pia Mattzon, redaktör, pia.mattzon@hb.se

Ansvarig utgivare: Per-Åke Karlsson,
per-ake.karlsson@hb.se

Produktion: Pia Mattzon, FoU Sjuhärad Valfärd

» Vill du prenumerera på nyhetsbrevet?

Registrera dig på www.fousjuharadvalfard.se eller ring 033-435 47 90

ÄGARPARTNERS

